

Državni svetnik
Zoran Božič

Ljubljana, 6. februar 2015

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta RS

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	- 9 -02- 2015
Šifra:	004-01/15-1311
Povezava:	010-10/15-139
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Državni svetnik Zoran Božič na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) vlagam:

- **pobudo za sprejem zahteve za oceno ustavnosti 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo) ter 7., 42., 43., 44., 90., 91., 92., in 93. Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 - uradno prečiščeno besedilo in 54/07 - odl. US).**

Zoran Božič, l.r.

Priloga:

- Predlog zahteve za oceno ustavnosti

Številka:
Ljubljana, 25. 2. 2015

Državni svet Republike Slovenije je na podlagi tretje alineje prvega odstavka 23. a člena Zakona o Ustavne sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo in 109/12) sprejel

ZAHTEVO

za začetek postopka za oceno ustavnosti 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo) ter 7., 42., 43., 44., 90., 91., 92., in 93. Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 - uradno prečiščeno besedilo in 54/07 - odl. US)

Državni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni svet) predlaga, da Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustavno sodišče):

- po opravljenem postopku odloči, da je
  - 4. člen Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor v neskladju s 1., 2. in 20. členom Zakona o volitvah v državni zbor ter s 3., 43., 44., 80. in 82. členom Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava),
  - da je 7. člen Zakona o volitvah v državni zbor v neskladju s 3., 43. in 44. členom Ustave,
  - da so 42., 43., 44., 90., 91., 92., in 93. člen Zakona o volitvah v državni zbor v neskladju s 3., 80. in 82. členom Ustave
- da skladno s tem zaradi ugotovljene neskladnosti Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor ter Zakona o volitvah v državni zbor naloži zakonodajalcu, da ugotovljene neskladnosti odpravi v določenem roku.

OBRAZLOŽITEV

Uvod

Tehten in nujen razmislek o obstoječem sistemu za volitve poslancev Državnega zbora v Republiki Sloveniji pogojujejo sedanje politične, gospodarske in širše družbene razmere v naši državi, ki jih brez pretiravanja lahko označimo kot krizne. Po letu 2008 noben sklic Državnega zbora ni končal rednega štiriletnega mandata, v šestih letih smo imeli štiri vlade, nove politične stranke so se pojavljale (in tudi izginjale) kot gobe po dežju. Zaupanje slovenskega ljudstva v politični sistem in v izvoljene politične predstavnike je na najnižji točki po osamosvojitvi leta 1991. Trdimo lahko, da je obstoječa politična, gospodarska in širša družbena kriza v veliki meri povezana z volilnim sistemom, kakor ga poznamo od leta 1992 dalje. Kljub temu, da je bila tedanja izbira volilnega sistema opredeljena kot začasna, v dvajsetih letih noben poskus poslancev, da bi se tudi z volitvami v Državni zbor približali duhu in

črki 3. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava), po katerem ima v Sloveniji oblast ljudstvo, ni bil uspešen.

Najboljši dokaz o popolni neprilagojenosti obstoječega volilnega sistema družbenim razmeram v Republiki Sloveniji sta rezultata lanskoletnih državnozborskih in lokalnih volitev: politična stranka, ki je na lokalnih volitvah dobila daleč največ županov, je izpadla iz Državnega zbora, in politična stranka, ki je na državnozborskih volitvah dobila daleč največ poslancev, nima niti enega župana. Če presojava obstoječi volilni sistem glede na načela, ki so merilo za demokratičnost vsakega volilnega sistema, lahko ugotovimo, da je skoraj v celoti uresničeno načelo sorazmernega predstavljanja, druga štiri načela, to je načelo koncentracije in učinkovitosti, načelo participacije, načelo preprostosti in načelo legitimnosti, pa domala niso uresničena. Obstoječi volilni sistem ne omogoča oblikovanja stabilnih vlad (načelo koncentracije in učinkovitosti), ne omogoča kandidirati nestranskarskim kandidatom (načelo participacije), ne daje volivcem vedeti, kaj se zgodi z njihovim glasom (načelo preprostosti) in povzroča vedno manjšo, lani že skrajno kritično udeležbo na volitvah (načelo legitimnosti).

Slovenska ustava v 3. členu določa, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo, državljanke in državljani pa jo izvršujejo neposredno in z volitvami. V 80. členu določa, da imajo pri volitvah v Državni zbor volivci odločilen vpliv na podelitev mandatov kandidatom, v 82. členu pa, da so poslanci predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila. Z nedavnimi spremembami slovenske ustave, ki so tako formalno kot vsebinsko precej omejile možnost neposrednega izvrševanja oblasti, npr. z naknadnim zakonodajnim referendumom, je postalo posredno izvrševanje oblasti, torej z volitvami v zakonodajno predstavniško telo, še toliko bolj pomembno.

Danes je večinoma že pozabljeno, da so bile prve demokratične oz. večstrankarske volitve leta 1990, torej še pred osamosvojitvijo, izvedene po večinskem volilnem sistemu. Leta 1992 je bil sprejet volilni zakon, ki je uzakonjal proporcionalni volilni sistem za volitve poslancev v Državni zbor. Tedanja Socialdemokratska stranka Slovenije je začela zbirati podpise za referendum o večinskem volilnem sistemu 12. aprila 1996 (23. maja so na podlagi 43.710 podpisnikov vložili zahtevo za razpis referenduma). Nekaj dni kasneje, 17. aprila, pa sta vložila zahtevo za razpis referenduma o proporcionalnem volilnem sistemu skupina 35 poslancev in za razpis referenduma o kombiniranem (nemškem) volilnem sistemu še Državni svet. Dne 17. maja je Državni zbor razpisal samo referendum na podlagi zahteve 35 poslancev. Po ustavni pritožbi Državnega sveta in Socialdemokratske stranke je Ustavno sodišče junija razveljavilo omenjeni odlok in odločilo, da mora Državni zbor vse tri referendume razpisati za isti dan. Na referendumu 8. decembra 1996 je za uvedbo večinskega sistema glasovalo 44,5 % udeležencev, za proporcionalni sistem 26,2 % udeležencev in za kombinirani sistem 14,4 % udeležencev. Oktobra leta 1998 je Ustavno sodišče odločilo, da je bil na tem referendumu izglasovan predlog za uvedbo večinskega volilnega sistema.

V Državnem zboru so za tem obravnavali dva volilna zakona, s katerima bi se uzakonil večinski volilni sistem, vendar zaradi spora glede meja med bodočimi volilnimi okraji ni uspel sprejem nobenega. V nasprotju z voljo udeležencev referenduma je 25. januarja skupina 28 poslancev vložila predlog za začetek postopka za spremembo 80. člena Ustave, po katerem naj bi v Ustavo vnesli določbo

o sistemu sorazmernega predstavnštva z obvezno personalizacijo volitev. Dne 25. julija 2000 je Državni zbor s potrebno dvotretjinsko večino sprejel Ustavni zakon o dopolnitvi 80. člena Ustave (Uradni list RS, št. 66/00). Nov peti odstavek 80. člena se glasi: »Poslanci, razen poslancev narodnih skupnosti, se volijo po načelu sorazmernega predstavnštva ob štiriodstotnem volilnem pragu za vstop v državni zbor, pri čemer imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom.« V naslednjem desetletju sta propadla dva poskusa, da bi večjo personalizacijo volitev v Državni zbor dosegli z uvedbo preferenčnega glasu, tako kot ga poznamo pri volitvah v Evropski parlament in volitvah občinskih svetnikov.

V zadnjem času se je glede na v začetku izpostavljeno dejstvo, da je sedanja družbena kriza tesno povezana z neprimernim volilnim sistemom, in glede na splošno prepričanje, da je obstoječi volilni sistem že 14 let v nasprotju z ustavno zahtevo po odločilnem vplivu volivcev na izbiro poslancev, ponovno pojavilo več konkretnih pobud za spremembo volilnega sistema: od ponovne pobude za uvedbo dvokrožnega večinskega sistema do pobude za uvedbo absolutnega preferenčnega glasu znotraj proporcionalnega sistema. Glede na to, da je stranka SDS pokazala pripravljenost na kompromis in je poleg večinskega kot korak naprej podprla tudi uvedbo kombiniranega volilnega sistema, se je zdelo, da bo predlog Zveze društev upokojencev Slovenije, podprt s preko 5000 podpisi volivcev, ki kombinira prednosti proporcionalnega in večinskega sistema, imel nekaj možnosti. To kompromisno rešitev je podprl tudi Državni svet, vendar je vladajoča koalicija najprej na pristojnem odboru, za tem pa še na plenarni seji 21. novembra 2014 predlog kombiniranega volilnega sistema suvereno zavrnila.

Presoja skladnosti 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor s 1., 2. in 20. členom Zakona o volitvah v državni zbor ter s 3., 43., 44., 80. in 82. členom Ustave

Državi svet poziva Ustavno sodišče, da odloči o skladnosti 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor s tremi členi Zakona o volitvah v državni zbor in s petimi členi Ustave. Državni svet trdi, da rezultati letošnjih predčasnih volitev v Državni zbor napotujejo na zahtevo po presoji zakonske skladnosti in ustavnosti 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor. Ta člen natančno opredeljuje osem volilnih enot in osemnosemdeset volilnih okrajev, temelji pa na mejah med krajevnimi skupnostmi. Na podlagi tega člena Državna volilna komisija določi število volilnih upravičencev za posamezne volilne okraje oz. volilne enote in s tem oblikuje volilne okoliše, ki so podlaga za določitev izvoljenih kandidatov.

Dejstvo je, da 1. člen Zakona o volitvah v državni zbor določa, da se »poslanci državnega zbora volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem«, drugi odstavek 2. člena tega zakona določa, da se »poslanci volijo po načelu, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev«, in drugi odstavek 20. člena tega zakona, da se »volilne enote oblikujejo v skladu z načelom, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev«.

Načelo, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev, seveda izhaja iz načela enake volilne pravice, saj bi se v primeru, da se je število prebivalcev bistveno različno, poslanci delili na »lažje in težje« oz. bi en del volivcev imel večjo težo pri odločanju kot drugi. Približno enako število prebivalcev je bilo nujno zapisati zato, ker so temeljne enote krajevne skupnosti, poleg tega pa se število prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti nenehno spreminja.

Če celotno število volilnih upravičencev (1.713.000) v Republiki Sloveniji delimo s številom volilnih okrajev (88), dobimo povprečno velikost volilnega okraja, ki naj bi vključeval malo manj kot 20.000 volilnih upravičencev. Če uporabimo še določilo približno in se odločimo za visoko 20-odstotno toleranco, smemo domnevati, da bi morali biti po Zakonu o volitvah v državni zbor volilni okraji vsaj toliko primerljivi, da bi vključevali od 16.000 do 24.000 volilnih upravičencev. V tem primeru bi lahko trdili, da je 4. člen Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor skladen z določili 1., 2. in 20. člena Zakona o volitvah v državni zbor.

Analiza rezultatov lanskoletnih predčasnih volitev v Državni zbor pokaže, da so se volilni okraji zelo razlikovali po številu volilnih upravičencev. V volilnem okraju Grosuplje je bilo evidentiranih 30.991 volilnih upravičencev, v volilnem okraju Hrastnik pa zgolj 8.301 volilni upravičenec. Gre za številčno razmerje 3,73 : 1. To pomeni, da bi glede na določilo Zakona o volitvah poslancev v državni zbor volilni okraj Hrastnik lahko prispeval zgolj slabo polovico poslanca, volilni okraj Grosuplje pa poslanca in pol. Še večje razlike v številu volilnih upravičencev pa so posledica dejstva, da v velikem številu volilnih okrajev ni bil izvoljen noben poslanec, v velikem številu dva, v enem volilnem okraju pa celo trije (Priloga). Ker sta bila v volilnem okraju Hrastnik izvoljena dva poslanca, na vsakega dobimo le po 4150 volilnih upravičencev. Ker je bil v volilnem okraju Grosuplje izvoljen le en poslanec, je zdaj številčno razmerje 7,46 : 1. Analiza rezultatov vseh izvoljenih poslancev pokaže, da je imel samo en poslanec v volilni bazi nad 30.000 volilnih upravičencev, 20 je takih, ki so imeli od 20.000 do 29.999 volilnih upravičencev, 38 takih, ki so imeli od 10.000 do 19.999 volilnih upravičencev in 29 takih, ki so imeli manj kot 9.999 volilnih upravičencev. Zaradi navedenega trdimo, da obstoječi 4. člen Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor ne uresničuje načela Zakona o volitvah v državni zbor, da se »poslanci volijo po načelu, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev«.

Državni svet trdi, da je 4. člen Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor, ki omogoča tako velike razlike v številu volilnih upravičencev na izvoljenega poslanca, v nasprotju s 3. členom Ustave, ki določa, da je »Slovenija država vseh svojih državljanek in državljanov«, v nasprotju s 43. členom Ustave, ki določa, da je »volilna pravica splošna in enaka«, v nasprotju s 44. členom Ustave, ki določa, da »ima vsak državljan pravico, da po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev«, v nasprotju z 80. členom Ustave, ki določa, da se »poslanci volijo s splošnim in enakim glasovanjem« in »po načelu sorazmernega predstavništva«, ter v nasprotju z 82. členom Ustave, ki določa, da so »poslanci predstavniki vsega ljudstva«. Državni svet trdi, da je v skladu s citiranimi določili Ustave enakomerna državnozborna zastopanost slovenskega ljudstva oz. državljanov in državljanek v Ustavo vgrajeni temelj, ki omogoča vzpostavitev Slovenije kot demokratične republike, in ne abstrakcija, ki se ji lahko približamo ali pa tudi ne.

Presoja skladnosti 7. člena Zakona o volitvah v državni zbor s 3., 43. in 44. členom Ustave

Dejstvo je, da 7. člen Zakona o volitvah v državni zbor, ki je prvi člen poglavja Volilna pravica, določa, da ima »pravico voliti in biti voljen za poslanca državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti«. Iz tega člena izhaja, da imajo pravico voliti in biti voljen za poslanca samo tisti državljani Republike Slovenije, ki imajo na dan volitev 18. rojstni dan oz. so tega dne postali polnoletni. Državni svet trdi, da to določilo, ki je eno ključnih določil Zakona o volitvah v državni zbor sploh, ni v skladu s 3. členom Ustave, ki določa, da je »Slovenija država vseh svojih državljanek in državljanov«, ni v skladu s 43. členom Ustave, ki določa, da je »volilna pravica splošna in enaka« in da ima »vsak državljan, ki je dopolnil 18 let, pravico voliti in biti voljen«, in tudi ni v skladu s 44. členom Ustave, ki določa, da »ima vsak državljan pravico, da po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev«. Navidezno gre za absurdno določilo 7. člena in po prevladujočem mnenju za očitien lapsus sestavljavcev Zakona o volitvah v državni zbor, ampak glede na to, da se v javnosti oz. v sredstvih javnega obveščanja zaradi takšne dikcije 7. člena Zakona o volitvah v državni zbor pojavljajo dvomi o legalnosti vseh sklicev Državnega zbora po letu 1992, Državni svet trdi, da je treba zakonodajalca napotiti na dopolnitev oz. popravek tega člena zakona.

Presoja skladnosti 42., 43. in 44. člena Zakona o volitvah v državni zbor s 3. in 82. členom Ustave

Državni svet trdi, da 42., 43. in 44. člena Zakona o volitvah v državni zbor (poglavje Kandidiranje) niso v skladu s 3. in 82. členom Ustave. 42. člen Zakona določa, da kandidate za poslance »lahko predlagajo politične stranke in volivci«. Drugi odstavek 43. člena določa, da morajo listo kandidatov parlamentarne stranke podpreti »s podpisi najmanj trije poslanci državnega zbora«. Tretji in četrti odstavek 43. člena določata, da morajo listo kandidatov neparlamentarne politične stranke podpreti »s podpisi najmanj petdeset volivcev« oz. »najmanj sto volivcev«. Drugi odstavek 44. člena pa določa, da mora listo kandidatov strankarsko nepovezanih volivcev podpreti »s podpisi skupina najmanj tisoč volivcev.«

Če presojamo omenjena določila s 3. členom Ustave, ki določa, da je »Slovenija država vseh svojih državljanek in državljanov«, da ima v njej »oblast ljudstvo«, slednjo pa »državljanke in državljanji izvršujejo neposredno in z volitvami«, ter z 82. členom Ustave, ki določa, da so »poslanci predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila«, se lahko vprašamo, zakaj so v 42. členu Zakona o volitvah v državni zbor kot predlagatelji kandidatov za poslance na prvem mestu navedene politične stranke, ki jih omenjena člena Ustave ne vključujeta. Državni svet trdi, da je v neskladju z določili Ustave, da ima »v Sloveniji oblast ljudstvo« in da so »poslanci predstavniki vsega ljudstva« takšna nesorazmernost pogojev za kandidiranje: skupina strankarsko nepovezanih volivcev mora zbrati najmanj tisoč podpisov volivcev, parlamentarni stranki pa zadoščajo trije podpisi poslancev. Torej gre za razmerje 333 : 1 oz. povedano drugače: podpis poslanca ima 333-krat večjo težo kot podpis običajnega državljana.

Presoja skladnosti 90., 91., 92. in 93. člena Zakona o volitvah v državni zbor s 3., 80. in 82. členom Ustave

Državni svet poziva Ustavno sodišče, da presodi skladnost štirih členov Zakona o volitvah v državni zbor (poglavje Ugotavljanje izida volitev) s tremi ključnimi členi Ustave. 90., 91., 92. in 93. člen Zakona o volitvah v državni zbor namreč določajo, kdo od kandidatov bo dejansko dobil mandat oz. po kakšnem mehanizmu bodo poslanci izvoljeni. 3. člen Ustave določa, da je »Slovenija država vseh svojih državljanek in državljanov«, da »ima v Sloveniji oblast ljudstvo« in da to oblast »državljeni in državljanke izvršujejo neposredno in z volitvami«. 80. člen Ustave določa, da se »poslanci volijo po načelu sorazmernega predstavništva ob štiri odstotnem volilnem pragu za vstop v Državni zbor, pri čemer imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatom kandidatom«, pri čemer obstoječa ureditev ne zadošča ustavni zahtevi, da imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandata kandidatom¹. 82. člen Ustave določa, da so »poslanci predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila«. Ob tem ni jasno opredeljen pojem »sorazmerno predstavništvo«. Ni jasno, ali se ta ustavni pojem nanaša zgolj na sorazmerno predstavništvo političnih strank, ki jih sicer ustavni volilni členi ne vključujejo, ali pa se nanaša tudi na sorazmerno predstavništvo volilnega telesa (to organsko izhaja tudi iz 3. in 82. člena Ustave), kar pomeni, da bi morali imeti vsi volilni okraji izvoljenega poslanca. Državni svet trdi, da so določila 3., 80. in 82. člena Ustave uresničena samo v primeru, ko volilni rezultati zagotavljajo enakomerno pokritost volilnega telesa s poslanci (to vključuje že sam pomen besede poslanec: ne gre za poslance političnih strank, pač pa za ljudi, ki jih ljudstvo pošlje v Državni zbor, da v njegovem imenu uresničujejo zakonodajno in posledično tudi izvršilno oblast).

Analiza rezultatov lanskoletnih predčasnih volitev v Državni zbor pokaže, da kar 21 volilnih okrajev od 88 nima izvoljenega poslanca, 19 volilnih okrajev ima po dva izvoljena poslance, 1 volilni okraj pa ima celo tri izvoljene poslance (Priloga). Brez poslanca so ostali volilni okraji Radovljica I, Kranj II, Idrija, Sežana, Ilirska Bistrica, Vič-Rudnik I, Šiška IV, Litija, Moste-Polje I, Moste-Polje III, Domžale I, Žalec II, Velenje II, Slovenj Gradec, Črnomelj-Metlika, Krško, Slovenska Bistrica, Maribor III, Ormož, Murska Sobota I in Gornja Radgona. Če seštejemo volilne upravičence v vseh teh okrajih, dobimo število 432.151 oz. 25 % celotnega volilnega telesa. To pomeni, da kar četrtina slovenskih volivcev nima svojega predstavnika v Državnem zboru. Državni svet zato poziva Ustavno sodišče RS, da presodi, če so 90., 91., 92. in 93. člen Zakona o volitvah v državni zbor, ki omogočajo takšne volilne rezultate, res v skladu s 3., 80. in 82. členom Ustave RS.

Državni svet nazadnje poziva Ustavno sodišče RS, da odloči, ali so že omenjeni štirje členi Zakona o volitvah v državni zbor (90., 91., 92. in 93.) v skladu z določilom 80. člena Ustave, da »imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatom kandidatom«. Državni svet trdi, da bi v tem primeru v posameznem volilnem okraju moral biti izvoljen tisti kandidat, ki je dobil največje število glasov volivcev. Analiza rezultatov lanskoletnih predčasnih volitev v Državni zbor pokaže, da so po številu dobljenih glasov na prvem mestu naslednji poslanci: Alenka Bratušek, Branko Grims, Marko Pogačnik, Miha Kordiš, Matej Tonin, Julijana Bizjak Mlakar, Danijel Krivec, Tomaž Gantar, Matej Tašner Vatovec, Matjaž Nemeč, Mirjam Bon Klanjšček,

---

¹ Tako tudi Komentar Ustave Republike Slovenije, str. 776, J. Sovdat

Jernej Vrtovec, Andrej Šircelj, Iva Dimic, Primož Hainz, Anže Logar, Violeta Tomić, Peter Vilfan, Janko Veber, Marinka Levičar, Ljudmila Novak, Matjaž Hanžek, Jani Moederndorfer, Jelka Godec, Ljubo Žnidar, Karl Viktor Erjavec, Nada Brinovšek, Andreja Katič, Benedikt Kopmajer, Zvonko Lah, Tomaž Lisec, Matjaž Han, Ivan Hršak, Luka Mesec, Vinko Gorenak, Bojan Podkrajšek, Marjana Kotnik Poropat, Bojana Muršič, Franc Trček, Uroš Prikl, Jožef Horvat, Franc Jurša, Dejan Židan, Marijan Pojbič, Andrej Čuš in Suzana Lep Šimenko (Priloga).

Na prvem mestu po številu osvojenih glasov v volilnem okraju je skupaj kar 46 poslancev. Na drugem mestu po številu prejetih glasov v volilnem okraju je 20 izvoljenih poslancev, na tretjem mestu 14, na četrtem 8, štirje poslanci pa celo zasedajo mesta od 5 do 7. Pri štirih poslancih je razlika v številu prejetih glasov glede na kandidata, ki je osvojil prvo mesto v volilnem okraju, 1 : 4, pri treh poslancih 1 : 5, pri dveh pa celo 1 : 7. Če skupno število glasov kandidatov, ki so v posameznem volilnem okraju osvojili prvo mesto, primerjamo s skupnim številom glasov izvoljenih poslancev, ugotovimo, da je kar 80.000 glasov volivcev šlo v nič. Utemeljeno lahko trdimo, da je več kot polovica poslancev Državnega zbora izvoljena v nasprotju z načelom 80. člena slovenske ustave, ki določa, da »imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom«.

Državni svetnik
Dr. Zoran Božič, l.r.

Priloga:
Preglednica rezultatov lanskoletnih predčasnih volitev v Državni zbor

VOLILNA ENOTA	VOLILNI OKRAJ	IME IN PRIIMEK	ZAP.	ŠG	ŠVU	
KLANJ	Jesenice	Maruša Škopac	1.	4240	26647	
	Radovljica I				14038	
	Radovljica II	Irena Kotnik	1.	3210	16010	
	Kranj I	Branko Zorman	1.	3958	20632	
		Alenka Bratušek	5.	791		
	Kranj II				20856	
	Kranj III	Branko Grims	2.	3748	23398	
	Tržič	Andreja Potočnik	1.	2404	12733	
	Škofja Loka	Marko Pogačnik	2.	2862	18500	
		Miha Kordiš	3.	844		
	Škofja Loka II	Žan Mahnič	1.	2639	15330	
	Kamnik	Matej Tonin	3.	1938	27700	
		Julijana Bizjak Mlakar	4.	1706		
	Idrija				13985	
	POSTOJNA	Tolmin	Danijel Krivec	2.	2526	16853
		Piran	Tomaž Gantar	2.	1071	15029
Izola		Tilen Božič	1.	2352	12873	
Koper I		Marko Ferluga	1.	3349	18807	
		Matej Tašner Vatovec	4.	880		
Koper II		Lilijana Kozlovič	1.	4716	24183	
Sežana					21655	
Ilirska Bistrica					13192	
Postojna		Erika Dekleva	1.	3243	18140	
Nova Gorica I		Matjaž Nemec	3.	1467	25625	
Nova Gorica II		Mirjam Bon Klanjšček	6.	909	24409	
Ajdovščina		Eva Irgl	1.	3379	20530	
		Jernej Vrtovec	3.	1422		
LJUBLJANA CENTER		Cerknica-Logatec	Andrej Šircelj	2.	3530	24596
	Iva Dimic		3.	1427		
	Vrhnika	Primož Hainz	3.	877	19431	
	Vič-Rudnik I				23914	
	Vič-Rudnik II	Mitja Horvat	1.	3570	16715	
	Vič-Rudnik III	Miro Cerar	1.	4171	16278	
	Vič-Rudnik IV	Anže Logar	2.	3140	20890	
	Center	Violeta Tomić	3.	1421	22173	
	Šiška I	Simona Kustec Lipicer	1.	3293	14758	
		Tanja Cink	1.	4194	18248	
		Peter Vilfan	6.	652		
	Šiška III	Simon Zajc	1.	3854	17197	
	Šiška IV				12667	

VOLILNA ENOTA	VOLILNI OKRAJ	IME IN PRIIMEK	ZAP.	ŠG	ŠVU
LJUBLJANA BEŽIGRAD	Kočevje	Janko Veber	2.	1201	14877
		Marinka Levičar	4.	739	
	Ribnica	Jože Tanko	1.	1975	11659
		Ljudmila Novak	4.	635	
	Grosuplje	Janez Janša	1.	6116	30991
		Litija			17037
	Moste-Polje I				22703
	Moste-Polje II	Dragan Matić	1.	3001	16463
	Moste-Polje III				20748
	Bežigrad I	Bojan Dobovšek	1.	5479	23427
	Bežigrad II	Milan Brglez	1.	4752	22039
		Matjaž Hanžek	3.	1210	
		Jani Moederndorfer	7.	701	
	Domžale I			23341	
	Domžale II	Kamal Izidor Shaker	1.	4957	21803
CELJE	Šentjur	Anita Koleša	1.	3088	17097
		Jelka Godec	2.	2139	
	Celje I	Margareta Guček Zakošek	1.	4877	29571
		Celje II	Janja Sluga	1.	4375
	Žalec I	Ljubo Žnidar	2.	2316	17893
		Karl Viktor Erjavec	3.	1624	
	Žalec II				18509
	Mozirje	Nada Brinovšek	2.	2043	13907
	Velenje I	Andreja Katič	4.	991	16759
	Velenje II				17651
	Slovenj Gradec				18943
	Ravne na Koroškem	Danilo Anton Ranc	1.	4278	21892
	Dravograd-Radlje	Ivan Škodnik	1.	3611	21337
Benedikt Kopmajer		3.	1680		
NOVO MESTO	Črnomelj-Metlika				23384
	Novo mesto I	Anja Bah Žibert	1.	3977	26819
	Novo mesto II	Urška Ban	1.	5033	25893
	Trebnje	Zvonko Lah	2.	2314	16476
	Brežice	Igor Zorčič	1.	3565	21555
	Krško				24034
	Sevnica	Tomaž Lisec	2.	1943	14771
	Laško	Matjaž Han	3.	1332	15421
	Hrastnik	Vojka Šergan	1.	1547	8301
		Ivan Hršak	2.	797	
	Trbovlje	Irena Grošelj Košnik	1.	2770	14437
		Luka Mesec	4.	919	
	Zagorje	Marjan Dolinšek	1.	3105	14249

VOLILNA ENOTA	VOLILNI OKRAJ	IME IN PRIIMEK	ZAP.	ŠG	ŠVU
MARIBOR	Šmarje pri Jelšah	Vinko Gorenak	2.	2788	27797
	Slovenska Bistrica				30149
	Slovenske Konjice	Bojan Podkrajšek	2.	2383	19215
	Ruše	Marjana Kotnik Poropat	3.	958	13209
		Bojana Muršič	4.	523	
	Maribor I	Ivan Prelog	1.	3764	18698
	Maribor II	Ksenija Korenjak Kramar	1.	3943	21098
	Maribor III				19073
	Maribor IV	Franc Trček	4.	560	15022
	Maribor V	Jasna Murgel	1.	3118	17353
	Maribor VI	Srečko Blažič	1.	3672	17264
	Maribor VII	Branislav Rajič	1.	2778	15822
		Uroš Prikl	2.	1245	
	PTUJ	Lendava	Franc Laj	1.	2612
		Jožef Horvat	3.	1084	
Ormož					14985
Ljutomer		Aleksander Kavčič	1.	2458	15775
		Franc Jurša	2.	1539	
Murska Sobota I					25872
Murska Sobota II		Dejan Židan	3.	2247	25637
Gornja Radgona					18373
Lenart		Franc Breznik	1.	2099	15992
Pesnica		Vesna Vervega	1.	2438	16877
		Marijan Pojbič	2.	2184	
Ptuj I		Andrej Čuš	2.	2496	21379
Ptuj II		Klavdija Markež	1.	3065	17753
Ptuj III		Suzana Lep Šimenko	2.	2221	20360

LEGENDA: ŠG   =   število glasov, ki jih je prejel kandidat v volilnem okraju
                  ŠVU   =   število volilnih upravičencev v volilnem okraju